नामांक Roll No.

No. of Questions — 11

No. of Printed Pages — 7

SS—24—Gujarati Sah.

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2015

SENIOR SECONDARY EXAMINATION, 2015

गुजराती साहित्य

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 80

પ-ીક્ષાર્થીઓ માટેના સામાન્ય નિર્દેશ :

1. પ-ીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર પ-, પોતાનો નામાંક જરૂ-થી લખે.

2. દ-ેક પ્રશ્ન ક-વા ફ-જીયાત છે.

3. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ આપેલી જવાબ પુસ્તિકામાં જ લખો.

4. જે પ્રશ્નોમાં આન્ત-ીક ખંડ છે, તે દ-ેકના ઉત્ત- એક સાથે જ લખો.

5. પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં માંગ્યા અનુસા- ઉત્ત- આપવાના છે.

6. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ ગુજ-ાતી ભાષામાં લખવાનો છે.

1. નીચેનો ગદ્યખંડને વાંચી તેના નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્ત- લખો.

ગદ્યખંડ :

''વૃક્ષો અન્યના સુખને માટે છાંયડો આપે છે. પોતે તાપમાં તપીને અને અસહય ગ-મી વેઠીને બીજાને છાયંડો પોતાનાં ફળ આપે છે. પ-ોપકા-ી મનુષ્યો એવા જ હોય છે. જો આ નાશવંત કાયાનો ઉપયોગ પ-ોપકા-ાર્થે ન થવાનો હોય તો તેની ઉપાયોગિતા શી ? સુખડ જેમ વધા-ે ઘસાય તેમ વધા-ે સુવાસ આપે. શે-ડી જેમ વધા-ે પિલાય તેમ વધા-ે -સ આપે. સોનુ જેમ વધા-ે તપે તેમ વધા-ે ચળકાટ ધા-ણ ક-ે. ઉદા- મનુષ્યો પ્રાણાંતે પણ પોતાના સદગુણો તજતા નથી. જગત તેમની સ્તુતિ ક-ે કે ન ક-ે, તેઓ શ્રીમતં હોય કે ગ-ીબ હોય, તેઓ અલ્પાયુ હોય કે દીર્ઘાયુ હોય પ-ંતુ તેઓ પોતાના માર્ગમાંથી ચલિત થતા નથી. જે બીજાના માટે જીવતા નથી તેનું જીવન નિ-ર્થક છે.

પ્રશ્નો :-

(1) પ-ોપકા-ી મનુષ્યો કોના જેવા હોય છે ? 2

(2) સુખડ વધા-ે સુવાસ કેવી -ીતે આપે છે ? 2

(3) ઉદા- મનુષ્યોની કઈ બે વિશેષતાઓ બતાવી છે ? 2

(4) કોનું જીવન નિ-ર્થક છે ? 2

(5) ગદ્યખંડનું યોગ્ય શિર્ષક આપો. 2

2. નીચે આપેલ વિષય પ- આશ-ે 200 થી 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. (કોઈપણ એક) 10

(1) આદર્શ વિદ્યાલય

(2) બે-ોજગા-ી-વિકટ સમસ્યા

(3) જીવનમાં -મતગમતનું મહત્વ

(4) લોકશાહી અને ભ્રષ્ટાચા-.

3. નીચે આપેલા મુદાઓને આધા-ે વાર્તા લખી યોગ્ય શિર્ષક આપો :

''અંધ યુવાન-વનમાં જવું-મંદિ-માં તપ ક-વું-પ્રભુનું પ્રસન્ન થવું-વ-દાન માંગવા કહેવું - ''સમૃદ્ધિ ભોગવતાં મા-ાં પૌત્રને જોવું'' - એવું વ-દાન માગંવું - દૃષ્ટિ, વૈભવ અને દિર્ઘાયુ મા-ે ઈશ્વ-ની કૃપા પામ્યો. 5

4. -ામપુ- નિવાસી તમા-ો મિત્ર અજયની પસદંગી -ાજ્ય સ્ત-ીય વિજ્ઞાનમેળામાં પત્રવાચન માટે થઈ છે તો અભિનદંન આપતો પત્ર લખો. 5

5. અ) ઉપમા અલંકા-ની સદષ્ટાંત વ્યાખ્યા આપો. 2

બ) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ ક-ો

- ઉજાગ-ા વેઠવાં 2

ક) 1) નકા- વાક્ય બનાવો.

- વ-સાદ બંધ થયો. 1

2) પ્રશ્ન વાક્ય બનાવો :

- એક વાગ્યો. 1

3) વિધાન વાક્ય બનાવો :

- માતા-પિતાની આજ્ઞા એજ ધર્મ છે ? 1

ડ) નીચેના વાક્યોનું શુધ્ધિક-ણ ક-ો. 3

1) તમને જીવન અમે-િકન ગમે છે ?

2) હું માત્ર આશિર્વાદ તમને આપું.

3) ભાણાભાઈ વાંચશે હવે.

6. નીચેનો પઠિત ગદ્યખંડ વાંચીને તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

‘‘માતા-પિતાની આજ્ઞા એજ ધર્મ છે. તે ઓ ગુરુ છે. તેઓ પ-મેશ્વ- છે. તેમને પ-મેશ્વ- માનીને શ્રવણે પોતાનો ઉધ્ધા- સાધ્યો. -ામે પિતાની આજ્ઞાનું પાલન ક-તાં -ાજપાટ તજ્યાં. હવે તમે કહો છો કે અસ્પૃશ્યતા એક ધર્મ છે, એ મેલ ધોવાય નહી તો હિદું ધર્મનો નાશ

થાય. અમને ઘણાને તમા-ી વાત સાચી લાગે છે, પણ માતાપિતાને એ વાત ગળે ઉત-તી નથી મા-ા એક મિત્રે હ-િજન સેવા આદ-ી એટલે તેની મા ઘ-માંથી ભાગી ગઈ. હવે મિત્ર શું ક-ે ? ધર્મ સંકટ ઉભું થયું.

પ્રશ્ન :

(1) સાચો ધર્મ કયો છે ? 2

(2) પિતાની આજ્ઞાના પાલનનું ઉદાહ-ણ લખો. 2

(3) મિત્રને ધર્મ સંકટ કેમ થયું ? 2

7. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચા- પ્રશ્નોના જવાબ મુદાસ- આપો. 8

(1) મામાજી ચંદ્રવદનને એક્કામાં બેસાડીને ક્યાં લઈ ગયા ? શા માટે ?

(2) નોક- પ- પ્યાલો ચોર્યાનો વહેમ શાથી આવ્યો ?

(3) લેખકના ઘ-માં નોક- વિરુધ્ધ કઈ કઈ ફ-િયાદોં હતી ?

(4) શીલા અને સુહાસના સુખી લગ્નજીવન વિશે ટૂંક નોંધ લખો.

(5) લેખકે ઈન્દ્રેશ્વ- સુધીના સાઈકલ પ્રવાસ દ-મિયાન -સ્તામાં શું શું જોયું ?

(6) આનંદ અને જયંત વચ્ચેં કઈ બાબતની સ્પર્ધા હતી ? તેનું શું પ-િણામ આવ્યું ?

8. નીચેના પાત્રોને વિશે તેમના પાઠના આધા- સવિસ્ત- નોંધ લખી તેમનો પાત્ર પ-િચય આપો :

(કોઈપણ એક) 6

(1) આનંદનું પાત્રલેખન

(2) માજીનું પાત્ર.

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે કાવ્યનો ભાવાર્થ બા-થી પંદ- વાક્યોમાં લખો : 8

(1) 'બોલમાં' કાવ્યમાં મી-ાબાઈનો કૃષ્ણ પ્રેમ.

(2) કુવં-બાઈનું મામેરું કાવ્યનું -સદર્શન ક-ો.

(3) 'કોણ' કાવ્યનો ભાવર્થ લખો.

10. નીચેની પ્રશ્નોના જવાબ ચા- થી છ વાક્યમાં લખો. (કોઈપણ બે) 8

(1) શ્રીકૃષ્ણ કયા- નાચે છે ? અને તે

સમયે ગોપીઓ શું ક- છે ?

(2) માતૃપ્રેમની મીઠાશ કોના ક-તાં ચડિયાતી

બતાવવામાં આવી છે ? કવિનું નામ લખો.

(3) નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

ના-ી કદી ન નિંદિયે, ના-ી -ત્નની ખાણ

ના-ી થી ન- નિપજ્યા, ધ્રુવ પ્રહલાદ સમાન.

11. કવિ નલિન -ાવળ -ચિત કાવ્ય ''ઠામ'' નું -સદર્શન ક-ાવો. (દશ થી બા- વાક્યમાં) 4